सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास माननीय न्यायाधीश श्री ईश्वरप्रसाद खतिवडा माननीय न्यायाधीश श्री सपना प्रधान मल्ल

आदेश

090-WO-0809

मुद्दा: परमादेश।

भोजपुर जिल्ला, टक्सार गा.वि.स. वडा नं. २ घर भई हाल नेपाल खाद्य संस्थानमा वरिष्ठ अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत रेवतकुमार ताम्राकार -----१ सल्यान जिल्ला, खलंगा गा.वि.स. डा नं. ९ घर भई हाल नेपाल खाद्य संस्थानमा वरिष्ठ अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत रणबहादुर बुढाथोकी -----१ गुल्मी जिल्ला, बाझकटेरी गा.वि.स. डा नं. ३ घर भई हाल नेपाल खाद्य संस्थानमा वरिष्ठ अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत मेघबहादुर के.सी. ------१

निवेदक

विरूद्ध

काठमाडौं जिल्ला, का.म.न.पा. वडा नं. ११ भद्रकाली प्लाजा स्थित नेपाल खाद्य संस्थान, प्रधान कार्यालय काठमाडौं ------१ विपक्षी ऐ. ऐ.का महाप्रबन्धक ------१

नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा ३२ र १०७(२) बमोजिम पर्न आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको तथ्य एवं आदेश यस प्रकार रहेको छ:-

हामी निवेदकहरू नेपाल खाद्य संस्थानमा कार्यरत वरिष्ठ अधिकृत सातौं तहका कर्मचारी हों। हामी निवेदकहरूले नेपाल खाद्य संस्थान कर्मचारी कल्याण कोष (जीवन बीमा) योजना नियमावली, २०४५ बमोजिम निर्दिष्ट अवधि पूरा गरिसकेकोमा सो नियमावली तथा नेपाल खाद्य संस्थान (कार्य संचालन तथा कर्मचारी सेवा शर्त र सुविधा सम्बन्धी) विनियमावली, २०६४ (संशोधन सहित) को विनियम ८४(१) बमोजिमको जीवन बीमा रकम निर्दे सो बीमा रकममध्ये आंशिक रकम मात्र भुक्तानी गिरएको छ। हामी निवेदकहरूलाई तह ७ x ग्रेड + मासिक तलब x बीमाङ्क दर = ३९ मिहना कायम गरी भुक्तानी गर्दा हामी निवेदकहरूले जम्मा रु.९५,९९८।२५ मात्र बीमा वापत पाउने भई हामी भन्दा १ तह मुनिका छैठौं तहका कर्मचारीले पाउने बीमा रकम भन्दा ज्यादै न्यून रकम भुक्तानी गरीएको छ। बीमा वापत पाउनुपर्ने रकम तल्लो तहको पदभन्दा माथिल्लो तहको पदले पाउने सुविधा कम भएमा सम्बन्धित सेवाको एक तह मुनिको पदको भन्दा कम हुने छैन भन्ने व्यवस्था विनियमावलीको विनियम ८४ (ख) मा प्रष्टसँग उल्लेख भएको छ। हामी निवेदक मध्येका म रेवतकुमारले बीमा वापत रु.९,५८,९९८।२५, मेघबहादुर के.सी.ले रु.९,३३,०७१।- र रणबहादुर बुढाथोकीले रु.९,०७,११९/९० मात्र भुक्तानी पाएका छौं। हामीले भुक्तानी पाएको रकम छैठौं तहका कर्मचारीले पाउने रकम भन्दा निकै कम रहेको र पुनः हरिहसाव गरी भुक्तानी पाउन निवेदन दिएकोमा कुनै कारवाही तथा सुनुवाई भएन।

नेपाल खाद्य संस्था ऐन, २०२१ बमोजिम दर्ता भएको विपक्षी संस्थाले नेपाल खाद्य संस्थान कर्मचारी कल्याण कोष (जीवन बीमा) योजना नियमावलीको नियम १४, नेपाल खाद्य संस्थान (कार्यालय संचालन तथा कर्मचारी सेवा शर्त र सुविधा सम्बन्धी) विनियमावली, २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिम बीमा रकम भुक्तानी दिनुपर्नेमा न्यून रकम मात्र भुक्तानी गरेबाट निवेदकहरूको मौलिक तथा संवैधानिक हकमा असर पर्न गएको छ। उल्लिखित संस्थान संचालन सम्बन्धी विनियमावली र बीमा सम्बन्धी नियमावलीको व्यवस्था विपरीत हामीले पूर्ण रुपमा पाउने बीमा रकमबाट बञ्चित गरी आंशिक भुक्तानी दिएको र आंशिक बीमा रकम भुक्तानी लिएकोलाई पूरा रकमको संज्ञा दिन निमल्ने हुँदा भुक्तानी रकम मध्ये रेवतकुमार ताम्राकारले पाउनु पर्ने रु. १४,१९,८६४।-, मेघबहादुर के.सी.ले पाउनुपर्ने रु.१३,९३०।-, रणबहादुर बुढाथोकीले पाउने रु.१३,६७,९९४।- जम्मा रकम भुक्तानी पाएको रकमबाट कट्टा बाँकी कमशः रु.४,६०,८६६।७५, रु.४,६०,८५८।६० र रु.४,६०,८७४।१० रकम हरहिसाव गरी निवेदकहरूलाई अविलम्ब भुक्तानी दिनु दिलाउनु भनी विपक्षीहरूका नाममा परमादेश लगायतका उपयुक्त आदेश जारी गरिपाउँ भन्ने समेत व्यहोराको रिट निवेदन।

यसमा विपक्षीहरुबाट नियमानुसार लिखित जवाफ पेस गर्नु भन्ने यस अदालतको

मिति २०७०। ९। १ को आदेश।

संस्थानले आफ्नो कर्मचारीको हक हित एवं सामाजिक सुरक्षाका लागि बीमा नियमावली बनाई मिति २०४५।४।७ गते लागू गरेको थियो। उक्त बीमा नियमावली लागू गर्दा तल्लो तहका कर्मचारीको आर्थिक अवस्था तथा समग्र कर्मचारीहरूको हित समेतलाई विश्लेषण गरी कर्मचारीहरूलाई पाँच समुहमा विभाजन गरी तत् तत् समुहका कर्मचारीले पाउने बीमाको दर कायम गरिएको थियो। जसअनुसार तह १-५ सम्मकाले ५२ महिनाको तलब बराबरको रकम, तह ६ ले ४३ महिनाको तलब बराबरको रकम, तह ७-९ सम्मकाले ३९ महिना र तह १०-११ सम्मकाले ३७ महिनाको तलब बराबरको रकम र कर्मचारी प्रमुखले ३५ महिनाको तलब बराबरको रकम बीमा स्वरुप पाउने व्यवस्था छ। यस व्यवस्थाबाट हालसम्म ३५० जना भन्दा बढी कर्मचारीहरू लाभान्वित भएका छन्। उक्त प्रावधान बमोजिम बीमा रकम भुक्तानी गर्दा संस्थान आफै आर्थिक रुपले धरासयी हुने अवस्था समेतलाई मध्यनजर राखी हाल संस्थानले सेवामा प्रवेश गरेको व्यक्तिहरुले सेवा प्रवेश गर्दा प्राप्त गर्ने तलब स्केल बमोजिम हिसाव हुने गरी बीमा रकम गणना गरी बीमा संस्थानबाट भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाएको छ। विपक्षीहरुले आफ्नो निवेदन जिकिरमा आफू जितके तलब स्केल भएका कर्मचारीभन्दा आफूलाई कम बीमा रकम भुक्तानी गरिएको भनी जिकिर लिन सक्नु भएको छैन। संस्थानले विपक्षीहरुलाई बीमा विनियमावली बमोजिम सातौं तहको कर्मचारीले पाउने ३९ महिनाको तलब बराबरको सम्पूर्ण रकम बीमा वापत उपलब्ध गराई सकेको छ। विपक्षीले आफूले एक तह मुनिको कर्मचारीले पाउने बीमा रकम भन्दा कम पाउनु नपर्ने भन्ने जिकिर विपक्षीहरूको हकमा लागू हुने नभई एकै समुहका सुविधा पाउने कर्मचारीहरूको हकमा मात्र लागू हुने हो। बीमा नियमावलीको नियम १५ को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश एकै समुहको कर्मचारीहरूको हकमा लागू हुने बनाइएको हो। छैठौं तहको गणना दर ४३ महिना रहेको र निवेदकहरूको ३९ महिना रहेको परिप्रेक्ष्यमा स्वभाविक रुपमा कम बीमा रकम पाउनु भएको हो। आफू बढुवा भई एक समुहबाट अर्को समुहमा प्रविष्ट भइसकेपछि पनि तल्लो समुहलाई दिइने बीमा रकम आफूले पनि पाउनुपर्ने भन्ने जिकिर समानता एवं समन्यायिकताको सिद्धान्त विपरीत रहेको हुँदा स्वतः खारेजभागी छ। विपक्षीहरू बढुवा हुनुभएको पनि २ वर्ष भन्दा बढी भएको र बढुवा भए बमोजिमको तलब बुझ्दै आउनुभएकोमा सो तलब बमोजिम गणना गरिएको बीमा रकममा चित्त नबुझाई दायर प्रस्तुत रिट निवेदन प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ३४ एवं Promissory Estoppels को सिद्धान्त विपरीत समेत रहेको हुँदा रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने नेपाल खाद्य संस्थान प्रधान कार्यालयको अख्तियार प्राप्त र आफ्नो हकमा समेत महाप्रबन्धकको संयुक्त लिखित जवाफ।

नियमबमोजिम दैनिक पेसी सूचीमा चढी यस इजलाससमक्ष पेस हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदकको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् अधिवक्ता श्री बाबुराम कुँवरले निवेदकहरूले तल्लो तहको भन्दा माथिल्लो तहमा बढुवा हुँदा प्राप्त गर्ने बीमा सुविधामा विभेद भएको र बीमा वापत पाउनुपर्ने रकम तल्लो तहको कर्मचारीले पाउने बीमा रकम भन्दा कम रकम प्राप्त गरेको अवस्थाबाट संविधान प्रदत्त हक अधिकारबाट विचत हुनुपरेको र संस्थानको विनियमावलीको व्यवस्था समेत उल्लंघन भएको हुँदा आफू मुनिका कर्मचारीले पाउने भन्दा कम बीमा रकम त्यो पिन आंशिक रुपमा मात्र भुक्तानी गरिएको हुँदा तल्लो तहको कर्मचारीले प्राप्त गर्ने भन्दा कम नहुने गरी पूर्ण भुक्तानी पाउन परमादेश जारी गरी पाउँ भनी बहस गर्नुभयो।

विपक्षी नेपाल खाद्य संस्था समेतका तर्फबाट उपस्थित विद्वान् अधिवक्ता श्री युवराज श्रेष्ठले यी निवेदकहरूले संस्थानको सेवामा स्थायी रूपमा प्रवेश गर्नु अघि नै कार्यान्वयनमा आएको बीमा नियमावली बमोजिम भएको व्यवस्था अनुरूप बिमा परिपक्व भै निज निवेदकहरू रेवत कुमार ताम्राकारले मिति २०७०।३।२६ मा, रणबहादुर बुढाथोकीले मिति २०७०।४।२६ मा र मेघ बहादुर के.सी.ले मिति २०७०।३।२८ मा उक्त नियमावलीमा समुह विभाजन गरीए अनुसार तोकिए बमोजिम पूर्ण रूपमा बीमा भुक्तानी गरी सिकएको र निज विपक्षीहरूले भुक्तानी लिई खाईसकेको अवस्थामा संस्थानले आफुलाई आशिंक रकम मात्र भुक्तानी दिएको भनी जिकिर लिन मिल्दैन। निज निवेदकहरू दुई वर्ष अगाडी बढुवा भई सो बमोजिम तलब समेत बुझिसकेपछि हाल आएर सोही तलवमानको आधारमा गणना गरिएको बिमा रकममा चित्त नबुझाई रिट क्षेत्राधिकारबाट अदालत प्रवेश गरेको प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज हुनुपर्छ भनी बहस गर्नुभयो।

अब विद्वान कानून व्यवसायीहरूको बहस जिकिर सुनी मिसिल संलग्न सम्पूर्ण

प्रमाण कागजातहरू अध्ययन गरी नेपाल खाद्य संस्थानमा कार्यरत सातौं तहका कर्मचारीहरूलाई भुक्तान गरेको बिमा रकम कानून सम्मत छ वा छैन ? निवेदकको मागबमोजिम आदेश जारी गर्नु पर्ने हो वा होइन ? सो विषयमा निर्णय गर्नुपर्ने देखियो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा, रिट निवेदकहरू नेपाल खाद्य संस्थानको सातौं तहमा कार्यरत कर्मचारीहरू रहेकोमा विवाद देखिएन। सातौं तहका कर्मचारी भएता पनि बीमा सम्बन्धी व्यवस्थाले आफू भन्दा तल्लो तहको (छैठौं तहको) कर्मचारीले पाउने बीमा रकम भन्दा कम बीमा रकम हिसाब गरी आंशिक रूपमा मात्र भुक्तानी दिइएको हुँदा असमान भई संविधान र कानून प्रदत्त हकबाट विचित भएको भन्ने मुख्य रिट निवेदन जिकिर रहेकोमा विपक्षी नेपाल खाद्य संस्थान समेतले बीमा सम्बन्धी नियमावली बनाउँदा नै तल्लो तहका कर्मचारीलाई बढी रकम प्राप्त होस् भनी सामाजिक सुरक्षा र कल्याणका दृष्टिकोणले यो व्यवस्था ल्याइएको र हालसम्म ३५० भन्दा बढी कर्मचारीहरू लाभान्वित भइसकेका छन्। निवेदकहरूले दावी गरे जस्तो बिमा रकम भुक्तनी गर्दें जाँदा संस्थान आर्थिक रूपले धारासायी हुन जान्छ। दुई वर्ष अगाडी बढुवा भई सो बमोजिम तलब समेत बुझिसकेपछि हाल आएर सोही तलवमानको आधारमा गणना गरिएको बिमा रकमका सम्बन्धमा आएको रिट निवेदन वदर भागि रहेको भनी लिखित जवाफ परेको देखियो।

निवेदन मागको सम्बन्धमा विद्यमान व्यवस्थालाई हेर्दा नेपाल खाद्य संस्थान (कार्य संचालन तथा कर्मचारी सेवा शर्त र सुविधा सम्बन्धी) विनियमावली, २०६४ (संशोधन सिहत) को विनियम ८४(१) मा "संस्थानको अध्यक्ष, सदस्य, कार्यकारी प्रमुख तथा स्थायी कर्मचारीको बीमा सम्बन्धमा अनुसूची ८ मा तोिकए बमोजिम हुनेछ" भिन उल्लेख गरिएको छ। अनुसूची ८ मा "नेपाल खाद्य संस्थान कर्मचारी कल्याण कोष (जीवन बीमा) योजना नियमावली, २०४५" को व्यवस्थासहित नियम १५ मा "योजनाको सदस्य भएको कुनै पिन कर्मचारीले स्वेच्छाले नोकरी छोडेमा, संस्थानले अवकाश दिएमा वा वर्खास्त गरेमा वा कुनै किसमबाट सस्थानको सेवाबाट अलग भएमा वा अन्यत्र सरुवा भएमा संलग्न तािलकामा उल्लेख भए बमोजिम खाईपाई आएको तलबको हिसाबले तोिकएको वीमांक रकमबाट प्रतिशतको हिसावले जीवन बीमाको रकम पाउनेछ। बीमा योजना अविधिभित्र असाधारण विदा वा अन्य जुनसुकै कारणबाट तलव नपाएको अवधीको हकमा त्यस्तो अविध कटाई बीमा अविध गणना गरिनेछ ..." भनी व्यवस्था भए अनुसार आविधक रुपमा जीवन

बीमाको रकम पाउने गरी बीमाको अवधि (वर्ष) र प्रतिशत किटान गरेको पाइयो। उक्त व्यवस्था अनुसार बीमा योजना अन्तर्गत बीमा वापतको बीमाङ्क रकम भुक्तानी गर्दा कर्मचारीले खाईपाई आएको तलबको हिसावले बीमाङ्क रकम पाउने भनी सेवा अवधिलाई आधार मानी १८ वर्षको बीमा अविधमा शतप्रतिशत सम्म रकम पाउने व्यवस्था गरेको देखियो। त्यसैगरी सोही नियममा प्रत्येक तहमा स्थायी कर्मचारीहरुले खाईपाई आएको तलबको हिसाबले रकमलाई बीमाङ्क तोकिएको व्यहोरा उल्लेख गरी विभिन्न तहका लागि बीमा अवधि किटान गरिएको देखिन्छ। बीमा अवधि किटान गर्दा तहविहिन र तह ३, ४, ५ लाई ५२ महिनाको खाइपाई आएको तलब तथा तह ६ का कर्मचारीले ४३ महिना र तह ७ समेतका लागि ३९ महिना खाईपाई आएको तलबको हिसाबले अवधि तोकिएको समेत देखियो। तल्लो तहका कर्मचारी खाईपाई आउने तलब सुविधा कम हुने र माथिल्लो तहका कर्मचारीले खाईपाई आउने तलब सुविधामा तुलनात्मक रुपमा बढी नै हुने भएकाले अवधिको थप घटलाई सामान्य रुपमा लिनुपर्ने देखियो । तल्लो तहको कर्मचारीलाई न्यायोचित आर्थिक क्षतिपुर्ति तथा लाभ होस भनि समाजिक न्यायको सुनिश्चिताको लागि मासिक तलवमानका हिसावले माथिल्लो तहको भन्दा तल्लो तहका कर्मचारीलाई बढी महिना अवधि गणना गर्ने गरी भएको व्यवस्थालाई माथिल्लो तहका कर्मचारीले तल्लो तहका कर्मचारीभन्दा कम बीमा रकम पाउनु पर्ने भनी अर्थ गर्न मिलेन। उक्त व्यवस्थाले तल्लो तहको कर्मचारीलाई समेत बिमा रकम प्राप्तिको सम्बन्धमा उचित रकम प्राप्ति होस भन्ने उद्देश्य राखेको नै देखियो।

यसरी संस्थानके प्रचलित उक्त बीमा सम्बन्धी व्यवस्थाको सोही विनियमको ८४(१) संग सम्बन्धित अनुसूची ८ मा "नेपाल खाद्य संस्थान कर्मचारी कल्याण कोष (जीवन बीमा) योजना नियमावली, २०४५" को प्रकरण १५ को प्रतिवन्धात्मक वाक्यांशमा "तर बीमाको हकमा तल्लो तहको पदभन्दा माथिल्लो तहको पदले पाउने सुविधा कम हुने भएमा सम्बन्धित सेवाको एक तहको मुनिको पदको भन्दा कम हुने छैन" भन्ने किटानी उल्लेख भई रहेको अवस्थामा माथिल्लो तहका कर्मचारीभन्दा तल्लो तहका कर्मचारीलाई सामाजिक सुरक्षा र समन्यायिकताका हिसावले मात्र बढी रकम भुक्तानी गर्ने गरिएको हो भन्ने विपक्षीको भनाईलाई न्यायोचित मान्न सिकएन। कुनै पिन ऐन र नियममा प्रतिबन्धात्मक वाक्यले ३ वटा अर्थ दिईरहेको हुन्छ । जसअनुसार मूल प्रावधानको अपवाद (Exception

to the main clause), मूल प्रावधानको शर्त (Condition to the main provision), तथा मूल प्रवधानमा थप आवश्यकता (Additional requirement) लाई औंल्याई रहेको हुन्छ। त्यसैले प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशलाई मूल वाक्यसँग सामन्जस्यता (Harmonize) गरी व्याख्या गर्नुपर्ने हुन्छ। प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशले मूल प्रावधानमा अभिव्यक्त कुराको अपवाद स्वरुप केही सीमा बन्देज वा विशेष छुट सुविधाको अवस्था निर्धारण गर्दछ। यस्तो अवस्थामा नेपाल खाद्य संस्थान कर्मचारी कल्याण कोष (जीवन बीमा) योजना नियमावली, २०४५ को नियम १५ को बीमाङ्गन रकम गणना अवधिको हिसावलाई प्रतिबन्धात्मक वाक्याशं संग छुट्टयाई हेर्न मिलेन। सम्पूर्णतामा हेर्दा तहिवहिन देखि तह ११ र कार्यकारी प्रमुखको लागि छुट्टै अवधि गणना गरिएको देखिन्छ। सामाजिक न्यायको उद्देश्यले केही तहलाई समूहगत (Cluster) गरी बढी अवधिको तलब हिसाव दिने अर्थ लगाउन सिकन्छ। तर त्यसको अर्थ माथिल्लो तहका कर्मचारीलाई अन्याय (Injustice) हुने गरी तल्लो तहले पाउने सुविधाभन्दा कम हुने गरी सुविधा प्रदान गर्नुपर्दछ भन्नु तर्कसंगत हुँदैन।

निवेदकहरु दुई वर्ष अगाडी बढुवा भई सो बमोजिम तलब समेत बुझिसके पिछ हाल आएर सोही तलवमानको आधारमा गणना गरिएको बिमा रकमलाई अन्यथा भन्न निमल्ने भन्ने विपक्षीको जिकिरको सम्बन्धमा विचार गर्दा रिट निवेदकहरुले उक्त विमा रकम भुक्तानीको सम्बन्धमा असहमति जनाई निवेदकहरु मध्यको रणबहादुर बुढाथोकीले मिति २०७०।४।२९ मा, मेघबहादुर के.सी. र रेवतकुमार ताम्राकारले मिति २०७०।४।२२ मा महाप्रबन्धक समक्ष उजुरी गरेको देखिन्छ। निवेदकहरुले कानूनी अधिकारको रुपमा प्राप्त गर्नुपर्ने बिमा रकमको हकमा रकम बुझे पश्चात मात्र हिसाब कम भएको देखिएको र सो पश्चात कानूनी तवरबाट हिसाब मिल्ने गरी बाँकी रकम माग गरेको देखिन्छ। जसमा २०७०।४।९७ को आदेशानुसार भनी माग बमोजिम निर्णय गरिएको भनी निर्णयमा लेखिए तापनि कारवाही नगरी बसेपछि अन्य विकल्पको अभावमा २०७०।८।२८ मा यस अदालतमा रिट निवेदन लिई आएकोलाई अन्यथा भन्न मिलेन। यसरी संस्थामा सेवा गरे वापतको अधिकारको रुपमा प्राप्त गर्ने बीमा रकमको हिसाव बुझ्दैमा र बुझेपछि मात्र हिसाब कानूनतः मिलेको वा निमेलेको थाहा भएको अवस्थामा पहिले नै कम रकम लिन स्वीकार गरेको मान्न मिल्दैन। नियम बमोजिम हिसाव मिलानको निवेदन सहित बाँकी रकम माग गर्ने कानूनी अधिकारको विषयमा Promissory

Estoppels लागु हुन्छ भन्न मिल्ने नदेखिंदा विपक्षीको लिखित जवाफ तथा वहस जिकिरसंग सहमत हुन सिकएन।

नियमको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशले नै माथिल्लो तहको पदले पाउने सुविधा सम्बन्धित सेवाको एक तह मुनीको पदको भन्दा कम नहुने भनी स्पष्ट व्यवस्था भईरहेको अवस्थामा व्याख्याको सिद्धान्तले पनि प्रत्यर्थीले आफ्नो कानूनी दायित्वबाट उन्मुक्ती पाउन सक्ने अवस्था समेत देखिएन। अतः निवेदकहरूको माग बमोजिम तल्लो तहका कर्मचारीले प्राप्त गर्ने भन्दा कम हुने गरी बीमा रकम भुक्तानी गरेको कार्य मिलेको नदेखिंदा उपरोक्त नेपाल खाद्य संस्थान कर्मचारी कल्याण कोष (जीवन वीमा) योजना नियमावली, २०४५ को नियम ८४(१), अनुसूची ८ अन्तर्गतको प्रकरण १५ को प्रतिवन्धात्मक वाक्यांश बमोजिम तल्लो तहको पदभन्दा माथिल्लो तहको पदले पाउने सुविधा नघट्ने गरी निवेदकहरूलाई बीमा रकमको सुविधा प्रदान गर्नु भनी परमादेशको आदेश जारी हुने ठहर्छ। सो को जानकारी विपक्षीलाई दिई प्रस्तुत रिट निवेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाइदिनू ।

उक्त रायमा सहमत छु।

न्यायाधीश

न्यायाधीश

इजलास अधिकृतः- गीता श्रेष्ठ कम्प्युटर अपरेटरः- उत्तरमान राई ईति सम्वत् २०७४ साल जेठ महिना ७ गते रोज १ शुभम्